

Žofínský prales chrání nově celý jedinečný lesní komplex. Národní přírodní rezervace se rozšířila na více než 441 hektarů

7.7.2026 - | Ministerstvo životního prostředí ČR

Nejstarší chráněné území svého druhu v České republice a jedno z nejstarších ve střední Evropě vstupuje do nové etapy ochrany. Dosavadní chráněné území doplnila přírodní rezervace Pivonické skály a nově tak vznikl jednotně chráněný lesní komplex o rozloze 441,44 hektaru. Nová vyhláška, která výrazně rozšiřuje národní přírodní rezervaci Žofínský prales platí od 1. července 2026.

Novým vyhlášením národní přírodní rezervace Žofínský prales došlo k rozšíření dosavadní chráněné plochy o území přírodní rezervace Pivonické skály. Hlavním důvodem bylo sjednocení ochrany jednoho přírodně souvislého a mimořádně hodnotného lesního komplexu. Zatímco původní národní přírodní rezervace chránila především jádrové pralesovité porosty o rozloze přibližně 102 hektarů, navazující přírodě blízké lesy v Pivonických skalách představovaly ekologicky propojenou část téže evropsky významné lokality Žofínský prales – Pivonické skály.

Nová úprava proto sjednocuje ochranu i správu území, které z přírodovědného hlediska tvoří jeden funkční celek. Nejde jen o změnu hranic na mapě, ale o významný posun od ochrany samotného jádra pralesa k ochraně celého navazujícího lesního ekosystému. Větší a ekologicky propojené území lépe odolává vnějším vlivům, poskytuje stabilnější podmínky pro přirozený vývoj lesa a vytváří lepší předpoklady pro zachování biodiverzity i ochranu vzácných druhů.

Vzácné lesy a druhy pod jednotnou ochranou

Na území původní přírodní rezervace Pivonické skály se nacházejí přírodní a přírodě blízké lesní ekosystémy národního významu. Patří mezi ně zejména květnaté a acidofilní bučiny, podmáčené smrčiny a společenstva lesních prameništ. Území je rovněž významné výskytem vzácného mechu dvouhrotce zeleného (*Dicranum viride*). Rozšířením ochrany na navazující zachovalé lesní porosty vznikly vhodnější podmínky pro dlouhodobé zachování a šíření druhů vázaných na staré a přírodě blízké lesy. Současně je nyní možné nastavit jednotný režim ochrany a péče pro celé území.

Nová vyhláška také upřesňuje ochranné podmínky rezervace. Jejím cílem je posílení ochrany přirozených lesních ekosystémů, lesních prameništ i vzácných druhů. Sjednocena byla rovněž správa území pod Agenturu ochrany přírody a krajiny ČR.

Žofínský prales má v historii ochrany přírody mimořádné postavení. Ochrana zdejšího pralesa byla vyhlášena již 28. srpna 1838 majitelem novohradského panství hrabětem Jiřím Františkem Augustem Buquoyem. Jednalo se o první vědomou ochranu pralesovitého lesa na území dnešní České republiky a jednu z nejstarších v Evropě. Právě zde se zrodila myšlenka zachovat část krajiny jako svědectví přirozeného vývoje přírody pro budoucí generace.

Prales v srdci Novohradských hor

Rezervace se nachází na severních svazích Stříbrného vrchu v Novohradských horách v nadmořské výšce 735 až 825 metrů. Tvoří ji komplex pralesovitých porostů, květnatých bučin a podmáčených smrčin. Dominují zde buky, doplněné smrky, jedlemi, javory a jilmy, přičemž nejstarší stromy

dosahují stáří 300 až 400 let. Na významné části území je doložen nepřetržitý přirozený vývoj lesa bez lesnických zásahů od přelomu 18. a 19. století. Celé území je součástí evropsky významné lokality Natura 2000 Žofínský prales – Pivonické skály.

Přestože samotné jádro pralesa zůstává z důvodu ochrany přírodních procesů veřejnosti nepřístupné, představuje Žofínský prales jednu z nejvýznamnějších ukázek původních lesů ve střední Evropě. Rozšíření rezervace potvrzuje snahu chránit nejen samotné jádro pralesa, ale také okolní přírodě blízké lesy, které přispívají k jeho dlouhodobému zachování.

Vyhláška č. 74/2026 Sb., o vyhlášení Národní přírodní rezervace Žofínský prales a stanovení jejích bližších ochranných podmínek, byla přijata 11. května 2026, ve Sbírce zákonů byla vyhlášena 26. května 2026 a účinnosti nabyla 1. července 2026

Tiskové oddělení MŽP

tel.: 267 122 835 nebo 267 122 058

e-mail: tiskove [at] mzp.gov.cz (tiskove[at]mzp[dot]gov[dot]cz)

Popisek: Žofínský prales, foto Zdena Koberová Stáhnout originál

Popisek: Žofínský prales, foto Petr Šiška Stáhnout originál

<https://mzp.gov.cz/cz/pro-media-a-verejnost/aktuality/archiv-tiskovych-zprav/zofinsky-prales-chrani-nove-cely-jedinecny-lesni-komplex-narodni-prirodni-rezervace-se-rozsirila-na>